

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC VIỆT NAM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGÂN HÀNG TP. HỒ CHÍ MINH

LÊ THỊ ANH ĐÀO

**PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI
VIỆT NAM TRONG TIẾN TRÌNH
HỘI NHẬP QUỐC TẾ VÀ KHU VỰC**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NĂM 2011

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC VIỆT NAM

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGÂN HÀNG TP. HỒ CHÍ MINH

LÊ THỊ ANH ĐÀO

**PHÁT TRIỂN THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI
VIỆT NAM TRONG TIẾN TRÌNH
HỘI NHẬP QUỐC TẾ VÀ KHU VỰC**

LUẬN ÁN TIẾN SỸ KINH TẾ

CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ TÀI CHÍNH NGÂN HÀNG

MÃ SỐ : 62.31.12.01

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

Hướng dẫn 1: **PGS.TS. NGUYỄN THỊ NHUNG**

Hướng dẫn 2: **TS. LÊ THỊ KIM XUÂN**

THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NĂM 2011

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả luận văn có lời cam đoan danh dự về công trình khoa học này của mình, cụ thể:

Tôi tên là: Lê Thị Anh Đào

Sinh ngày 03 tháng 03 năm 1963 – Tại: Quảng Ngãi

Quê quán: Quảng Ngãi

Hiện công tác tại: Khoa Ngân hàng Quốc tế Trường Đại học Ngân hàng TP. HCM – 36 Tôn Thất Đạm – Quận 1 – TP. HCM

Là Nghiên cứu sinh khóa 09 của Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM

Mã số học viên: 010109040001

Cam đoan đề tài: Phát triển thị trường ngoại hối Việt Nam trong tiến trình hội nhập quốc tế và khu vực

Người hướng dẫn khoa học:

-Hướng dẫn 1: PGS.TS. NGUYỄN THỊ NHUNG

-Hướng dẫn 2: TS. LÊ THỊ KIM XUÂN

Luận án được thực hiện tại Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM.

Đề tài này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu có tính độc lập riêng, không sao chép bất kỳ tài liệu nào và chưa được công bố toàn bộ nội dung này bất kỳ ở đâu (hoặc đã công bố phải nói rõ ràng các thông tin của tài liệu đã công bố); các số liệu, các nguồn trích dẫn trong luận án được chú thích nguồn gốc rõ ràng, minh bạch.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về lời cam đoan danh dự của tôi.

TP.HCM, ngày 21 tháng 07 năm 2011

Tác giả

Lê Thị Anh Đào

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Tiếng Anh	Tiếng Việt
ACERFTA	Asean–Australia- Newzealand Free Trade Area	Khu vực thương mại tự do ASEAN-Úc-Newzealand
ACFTA	Asean - China Free Trade Area	Khu vực thương mại tự do ASEAN-Trung Quốc
AFTA	Asean Free Trade Area	Khu vực thương mại tự do Asean
AJFTA	Asean Japan Free Trade Area	Khu vực thương mại tự do ASEAN-Nhật Bản
AUD	Australia Dollar	Đô la Úc
BBC	Basket Band Crawl	Tỷ giá dựa trên một rổ tiền tệ, trượt có biên độ
BIS	Bank International Settlement	Ngân hàng thanh toán quốc tế
BSP	Bank State Philippine	NHTW Philippine
CCTT		Chính sách tiền tệ
CCTM		cán cân thương mại
CCTT		cán cân thanh toán
CEPT	Common Effective Preferential Tariff	Hiệp định ưu đãi thuế quan có hiệu lực chung
CFETS	China Foreign Exchange Trading System	Sàn giao dịch ngoại hối Trung Quốc
CHF		Franc Thụy Sĩ
CIA	Covered Interest arbitrage	Kinh doanh chênh lệch lãi suất có bảo hiểm rủi ro tỷ giá
CNY	China Yuan	Nhân dân tệ
ĐTRNN		Đầu tư ra nước ngoài
EUR	EURO	Đồng tiền chung Châu Âu

Từ viết tắt	Tiếng Anh	Tiếng Việt
FDI	Foreign Direct Investment	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
FED	Federal Reserve System	Hệ thống dự trữ liên bang Hoa Kỳ
FII	Foreign Indirect Investment	Đầu tư gián tiếp nước ngoài
GBP	Pound Sterling	Bảng Anh
GDV		Giao dịch vốn
HKD	HongKong Dolla	Đôla Hồng Kông
IDR	Rupiah	Đồng Rupie của Indonesia
INR	Indian Rupee	Đồng Rupee của Ấn Độ
IMF	International Monetary Fund	Quỹ tiền tệ quốc tế
JPY	Japan Yen	Yên Nhật
KRW	Won	Won của Hàn Quốc
NHNN		Ngân hàng nhà nước Việt Nam
NHTM		Ngân hàng thương mại
NHTW		Ngân hàng trung ương
MAS	Moneytary Authority of Singapore	Cơ quan quản lý tiền tệ Singapore
MYR	Malaysia Ringit	Đồng Ringit Malaysia
PBOC	People's Bank of China	Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc
PHP	Philippine Peso	Đồng Peso của Philippin
SAFE	State Administration of Foreign Exchange	Cục Quản lý ngoại hối
SGD	Singarpore Dollar	Đôla Singarpore
SWIFT	The Society for Worldwide Interbank Financecial Telecommunication)	Hệ thống viễn thông tài chính liên ngân hàng toàn thế giới.
TCTD		Tổ chức tín dụng
THB	Thailand Bath	Bạt Thái

Từ viết tắt	Tiếng Anh	Tiếng Việt
TTNH		Thị trường ngoại hối
TTNT		Thị trường ngoại tệ
TTKCT		Thị trường không chính thức
TTNTLNH		Thị trường ngoại tệ liên ngân hàng
TTTC		Thị trường tài chính
USD	United State dollar	Đô la Mỹ
VCB	Vietcombank	Ngân hàng ngoại thương Việt Nam
VND	Vietnam Dong	Đồng Việt Nam
WTO	World Trade Organization	Tổ chức thương mại thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Doanh số giao dịch ngoại hối toàn cầu theo các loại hình giao dịch	47
Bảng 2.2: Đầu tư trực tiếp nước ngoài, kiều hối và xuất khẩu từ năm 1990- 1995.....	52
Bảng 2.3: Đầu tư trực tiếp nước ngoài, kiều hối và xuất khẩu từ năm 1996- 2006.....	53
Bảng 2.4: Đầu tư trực tiếp nước ngoài, kiều hối và xuất khẩu từ 2007-2010..	54
Bảng 2.5 : Kim ngạch nhập khẩu từ năm 2000-2010	58
Bảng 2.6 Qui mô vốn điều lệ của một số NHTM của các quốc gia trong khu vực.....	63
Bảng 2.7: Tỷ lệ % Lợi nhuận hoạt động kinh doanh ngoại hối so với lợi nhuận trước thuế	70
Bảng 2.8: Tỷ giá (VND/USD) từ 1990 đến 1992	75
Bảng 2.9: Tỷ giá (VND/USD) từ 1994 đến 1998	78
Bảng 2.10: Hoạt động trên thị trường ngoại tệ liên ngân hàng.....	79
Bảng 2.11: Hoạt động trên thị trường ngoại tệ khách hàng.....	81
Bảng 2.12: Tỷ trọng doanh số giao dịch của hai thị trường ngoại tệ từ năm 1995-2005	82
Bảng 2.13: Tỷ trọng doanh số giao dịch trên hai thị trường từ năm 2006-2010	83

Bảng 2.14: Tỷ lệ mua, bán giao dịch kỳ hạn và hoán đổi trong tổng giao dịch thị trường ngoại hối Việt Nam	88
Bảng 2.15: Lượng kiều hối chính thức chuyển về Việt Nam từ năm 1999-2010	97
Bảng 2.16: Diễn biến Tỷ giá bình quân liên ngân hàng và Tỷ giá bình quân thị trường tự do từ năm 1999 - 2006	113
Bảng 2.17: Tỷ giá BQLNH và tỷ giá trên thị trường tự do từ năm 2007-2010	115
Bảng 2.18: Dự trữ ngoại hối Việt Nam giai đoạn 2001–2010	118

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 2.1: Doanh số giao dịch ngoại hối toàn cầu.....	47
Biểu đồ 2.2: Khách quốc tế đến Việt nam trong thời gian từ 1995-2010	56
Biểu đồ 2.3: Lượng kiều hối và Việt Nam từ năm 1999 – 2010.....	98
Biểu đồ 2.4: Sự biến động của tỷ giá trên thị trường chính thức và thị trường tự do giai đoạn 1999-2006	114
Biểu đồ 2.5: Tỷ giá VND/USD từ năm 2007 đến năm 2010	115

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

DANH MỤC CÁC BẢNG

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

MỞ ĐẦU

CHƯƠNG 1: LÝ LUẬN VỀ THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI VÀ PHÁT TRIỂN
THỊ TRƯỜNG NGOẠI HỐI TRONG HỘI NHẬP KINH TẾ QUỐC TẾ 1

1.1. Tổng quan về thị trường ngoại hối..... 1

1.1.1. Khái niệm, chức năng của thị trường ngoại hối..... 1

1.1.2. Đặc điểm của thị trường ngoại hối..... 2

1.1.3. Phân loại thị trường ngoại hối..... 3

1.1.3.1. Theo phạm vi hoạt động..... 3

1.1.3.2. Theo tính chất giao dịch..... 5

1.1.3.3. Theo tính chất pháp lý của thị trường 6

1.1.3.4. Theo tính chất tập trung của thị trường..... 6

1.1.4. Các chủ thể tham gia thị trường ngoại hối 7

1.1.4.1. Phân loại theo hình thức tổ chức..... 7

1.1.4.2. Phân loại theo chức năng trên thị trường 9

1.1.5. Những nghiệp vụ trên TTNH 12

1.1.5.1. Nghiệp vụ ngoại hối giao ngay 12

1.1.5.2. Nghiệp vụ ngoại hối kỳ hạn(Forex Forward Transaction)..... 12

1.1.5.3. Nghiệp vụ hoán đổi ngoại hối (Forex Swap Transaction) 14

1.1.5.4. Giao dịch tiền tệ tương lai..... 15

1.1.5.5. Hợp đồng quyền chọn tiền tệ 17

1.2. Những nhân tố tác động đến việc phát triển thị trường ngoại hối của một
quốc gia 19

1.2.1 Tác động của qui luật thị trường 19

1.2.2. Quá trình toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế..... 20